

voor meezen enz.; no. 11—13 zijn nestbouw B, voor spreuwen enz.; no. 14 en 15 noemt v. Berlepsch in zijn brochure F, meer in 't bijzonder gemaakt voor halfholenbroeders, als roodstaartjes enz.

Na deze uitteraard min of meer dorre opsomming, wil ik gaarne nog een enkele nabetrachting en meer algemeene beschouwing ten beste geven.

Niettegenstaande de eind-resultaten niet bijster gunstig genoemd mogen worden, in mijn geval althans, blijf ik het er toch voor houden, dat de von Berlepsche kastjes goed aan hun doel beantwoorden.

In vele gevallen is het treurig resultaat aan oorzaken van buiten af te wijten, aan den eeuwigen strijd in de natuur b.v., die ook de vogels er toe drijft, elkaars nestplaatsen te vernietigen; maar zelfs waar doode vogels werden aangetroffen, mag men er niet toe besluiten, dat de dood per se het gevolg der ondoelmatige inrichting der nestkastjes moet zijn, al is de mogelijkheid niet buiten gesloten. Nader onderzoek blijft dienaangaande zéér gewenscht. Ik voor mij meende de oorzaak elders te moeten zoeken en die ook gevonden te hebben.

Ik heb nl. een langharige collie, die elken dag flink geborsteld wordt. De borstel, waarmee dit geschiedde, lag doorgaans op een tafeltje in de waranda. Nu had ik meermalen opgemerkt, dat vooral pimpelmeezen het hondenhaar uit den borstel plozen en naar haar nestjes droegen. Eens echter zag ik een pimpel met zoo'n vaart tegen 't glas der waranda vliegen, dat ze bewusteloos neerstortte en eerst geruimen tijd later weer voortvloog; onmogelijk is 't dus niet, dat de meezen hare inwendige verwondingen buiten de nestkastjes opdeden, om vervolgens in of bij haar nest te sterven.

Natuurlijk kreeg sindsdien de hondenborstel een ander plaatsje.

Verder dient te worden opgemerkt, dat de von Berlepsche kastjes geen enkele maal door musschen — die hoogst ongewenschte gasten — bewoond werden, hoewel zij hier, als overal elders, toch zeer veelvuldig voorkomen.

Volgens mijne ondervinding is het onnoodig de nestkastjes schoon te maken of gedeeltelijk op te vullen. De vogels zorgen daar zelf wel voor. Meer dan eens zag ik, dat zij oude neststoffen of hout-snippers, die ik wel als vulsel gebruikte alsvorens met den nestbouw aan te vangen, uit de kastjes verwijderden.

De eenige aanmerking, die ik op de v. Berl. kastjes kan maken is, dat zij vrij lastig zijn te inspecteeren en dat de sluiting wat te solide is. Knip- en scharniers- of schuifsluiting, lijkt mij, althans voor gebruik in tuinen, heel wat praktischer. Voor boschgebruik kan de sluiting niet soliede genoeg zijn;

de door mij aangegeven sluiting zou daar dus minder gewenscht zijn.

Wie roodstaartjes een heerlijke nestgelegenheid wil verschaffen, hange sigarenkistjes op, aan den binnenkant van priëltjes of tuinhuisjes. Vorig jaar werden een tweetal kistjes in twee diverse tuinhuisjes met veel succes bewoond en ook nu weer zit in beide kistjes, elk een nestje met 6 jongen. De kistjes zijn 16 cM. lang, 12 breed en 7 hoog en zoo hoog mogelijk aangebracht. Op de vraag: Of er maatregelen genomen zijn, om doornplaatsen te verschaffen aan vogels, die hun nesten maken in het struweel of op den grond? moet ik ontkennend antwoorden. Het tegendeel. Langs den spoordijk naar Veenendaal, waar verleden jaar massa's lijsters, grasmusschen, geelgorzen, roodborst, tapuiten enz. nestelden in allerhande struikgewas — een waar vogeloord — kwamen dit jaar nagenoeg geen vogel-nesten voor, daar al het dichte, lage hout tot aan den grond toe was gekapt.

Mochten we eens een directeur-generaal der S.S. krijgen met hart voor vogels, wat waren die nu vrijwel nuttelooze of karig rente afwerpende strooken langs de spoorlijnen dan gemakkelijk en met weinig moeite te herscheppen in heerlijke vogelparadijzen. Maar zooiets zal wel immer tot de vrome wenschen blijven hooren!

Ik wil dit artikeltje niet beëindigen, zonder nog met een enkel woord te hebben aangespoord, om den strijd tegen kat en eekhoorn, die twee geduchtste vijanden der vogels, toch vooral niet op al te sentimenteele wijze aan te binden. Menig moordtooneeltje zou ik kunnen geven, waarbij het slot van 't drama een verwoest nestje en een uitgeplozen vogellijkje of enkel nog wat verspreide veertjes en pootjes geeft te zien. Ik geloof dit echter met gerustheid aan de fantasie van den vriendelijken lezer te mogen overlaten. Als hij zich 't ergst denkbare voorstelt en 't dan een paar graadjes erger maakt, dan is de werkelijkheid wel ongeveer benaderd.

Katten, eekhoorns en vogels beschermen, gaat nu eenmaal niet samen.

Ede.

J. L. F. DE MEIJERE.

Bijen-orchis.

In aansluiting met het ingezonden stuk van den heer Wolterson, in een der zomerafleveringen van *D. L. N.* 1905, kan ik mededeelen, dat in den afgelopen Zomer door mij 9 (negen) bloeiende exemplaren van *Ophrys apifera* te Hoek van Holland zijn waargenomen.

Hoek v. Holland.

C. J. VAN HEUSDEN,
1e Luit. Art.

